

deligt paa det danske Hovederhverv, det danske Landbrug, fordi dets Udøvere ikke vilde kunne føle sig sikrede mod naar som helst at blive frataget en Del af den Jord, som de arbejder med. Rent statsøkonomisk set vilde det være en forkastelig Bane at komme ind paa, idet der gennem Loven i meget stor Udstrækning vilde blive aabnet Adgang til, at Mennesker, der ikke evner økonomisk at udnytte den danske Jord, vilde blive foretrukket fremfor Mennesker, som nu med ganske overordentlig Dygtighed arbejder med denne Jord.

Af disse Grunde maa vi fra vort Partis Side meget anbefale at stemme imod det foreliggende Lovforslag.

Niels Frederiksen: Inden det foreliggende Lovforslag forlader dette høje Ting, vil jeg gerne knytte nogle Bemærkninger til de Forandringer, der er foregaaet med Lovforslaget gennem Udvalgsbehandlingen. Det ærede Medlem Hr. Olufson gjorde nogle Bemærkninger om Betydningen af de Forandringer, der er tiltraadt af Udvalgets Flertal. Den væsentligste af disse Forandringer er jo den, at § 5, der angik Ekspropriationsret for Tillægsjord til mindre Brug, er gledet ud og erstattet med et nyt Kapitel, hvorefter der kan gives Laan til Indkøb i det frie Marked til det samme Formaal. Gennem Udvalget har vi indhentet en Række Oplysninger om, hvilken Betydning den nævnte Bestemmelse i § 5 vilde kunne faa, og det er med stor Interesse, jeg for mit Vedkommende har gennemgaaet disse Oplysninger. Jeg er kommet til det Resultat ved Gennemgangen af det Kortmateriale og den dermed i Forbindelse staaende skitserede Udstykningsplan, at de Bestemmelser, der indeholdtes i § 5, ikke kunde anvendes i ret mange Tilfælde, hvis alt skulde tages med i Betragtning: At man som Regel ikke kunde ekspropriere fra et Landbrug i Danmark, med mindre Jorden var daarligt dyrket, og absolut kun hvis Jord og Bygninger stod i Misforhold til hinanden. Jeg har gaaet de enkelte Kommuner igennem, efterhaanden som Oplysningerne forelaa, og meget nøje paa Grundlag af det overordentlig interessante og dygtigt udførte Arbejde fra Matrikuldirektoratet prøvet paa at danne mig et nogenlunde sikkert Skøn over Rækkevidden af denne Bestemmelse og er kommet til det Resultat, at det kun var overordentlig faa Steder, Lovens Ekspropriationsbestemmelse kunde gøres gældende, og at de Steder, hvor den kunde føres ud i Livet, var Forholdene som Regel saaledes, at Husene laa op til den

yderste Markgrænse af de mindre Landbrug. Derimod var det næsten aldrig muligt at ekspropriere i de Tilfælde, hvor Husene laa inde i Byerne, og hvor Jordtilliggendet skulde tages fra den inderste Ende af en Bondemark.

Ud fra den Betragtning har mit Parti stillet sit Ændringsforslag om, at der skal kunne gives Laan, hvor Forholdene tillader det, til Opsupplering af for smaa Landbrug til en passende Størrelse, og jeg tror, at en saadan Bestemmelse i de Aar, der forestaar, vil kunne faa Anvendelse i ret betydelig Udstrækning. Endvidere har vort Forslag den Fordel fremfor Regeringens, at det ikke i samme Grad vil lægge Hindring i Vejen for en virkelig Ekspropriationslovgivning. Jeg har i hvert Fald den Optattelse, at selv om det ikke lykkes at gennemføre den Ordning om Tillægsjord i indeværende Samling, som det radikale Venstre foreslaar, saa er der en Mulighed for, at Rigsdagen, naar den næste Gang træder sammen og Forholdene i øvrigt tillader det, kan enes om at gennemføre en Bestemmelse om at yde Laan til rimelige Jordkøb til Opsupplering af for smaa Landbrug, uden at der derved vil blive lagt Hindring i Vejen for en Ekspropriationslovgivning, der tilsigter at skaffe Jord til nye Brug.

Jeg har dernæst en ganske kort Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Ulrich, der under Sagens anden Behandling fremsatte nogle Betragtninger om de Jordkøb, der efter Landbrugsministeriets Godkendelse er foretaget af Statens Jordlovsudvalg. Jeg nævnte ved samme Lejlighed, at det ærede Medlems Sammenligninger var uholdbare og urigtige, og vil nu ved 3die Behandling gerne benytte Lejligheden til yderligere at gøre nogle Bemærkninger herom. Det ærede Medlem benyttede de af Jordlovsudvalget givne Oplysninger, som findes i Betænkningen, til at drage en Sammenligning mellem de forskellige Jordkøb og sagde, at de Indkøb, Statens Jordlovsudvalg har foretaget, er forholdsvis dyrere.

I disse Tabeller er de Jordkøb, der er foretaget med Udstykning for Øje i 1922, 1923 og 1924, angivet med Jordværdi og Pris, medens de Køb, der er foretaget til Udstykning i 1925 efter den gamle Statshusmandslov, kontrolleret af Jordlovsudvalget, er opgivet med anslaaet Jordværdi og Pris for de to Trediedeles Vedkommende, og derfor kan en Sammenligning mellem disse forskellige Tal ikke være rigtig. Hvis man vil drage den rigtige Sammenligning,